

JAK SE RODÍ V ČESKU?

VÍME, JAKÁ JE V ČR OPRAVDU PÉČE?

- nedostatečné sledování výkonů jednotlivých ZZ, natož jednotlivých zdravotníků; chybějící zpětná vazba od plátců
- nedostatečné sledování a vyhodnocování specifických morbidit: DMO, srdeční vady, novorozenecké infekce ...
 - nepracuje se s daty, ale s odhady z literatury, které mohou být (a jsou) zastaralé, zkreslené jinou populací/situací
- neexistující sledování a vyhodnocování mateřské mortality a „near-misses“
- nedostatečná kontrola těch dat, která se sbírají
- když nejsou data, není ani zpětná vazba a zlepšení péče

KDE JSOU DATA?

- ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky)
 - má data, podrobná a dle ZZ
 - poskytuje za úplatu, pouze anonymizovaně (Hnilicová, jaksekderodi.cz)
 - má obavy z toho, že do horších nemocnic by přestaly ženy chodit
 - má v datech chyby, neprovádí dostatečnou kontrolu
 - ani agregovaná data už nepublikuje, naposledy 2014-2015
 - reporting.uzis.cz naposledy ze zdrojů ÚZIS do 2015, ze zdrojů ČSÚ do 2017 (přestože ČSÚ má min do roku 2020)

KDE JSOU DATA?

- Zdravotní pojišťovny
 - Národní referenční centrum (zaniklo, existuje nástupnická org.)
 - data kódovaná v rámci DRG systému („balíčky“)
 - hrubé rozlišení
 - známe např. jen množství všech šití, ale už ne nástřihů
 - víme, kolik bylo císařských řezů, ale už ne proč (KP)
 - k analýze získána politicky, veřejná nejsou
- Analýza dat z NRC – na biostatisticka.cz

KDE JSOU DATA?

Průvodce porodnicemi **Aperio**

- dle zpětné vazby informace od rodiček i odborníků dobře odpovídají stavu
- anketní způsob sběru – lze snadno zpochybnit, informace negarantované, nic nenutí ZZ na to brát zřetel
- stránky porodnic, výroční zprávy
 - některé publikují, jiné ne; jen co si samy vyberou
- ČGPS
 - sběr po vlastní ose, osobní komunikace, pro vlastní potřebu
 - užitečné např pro neformální analýzu mateřské mortality
 - veřejně nedostupné
 - <https://www.perinatologie.eu/cr-statisticke-ukazatele/>

Česká republika Perinatologické výsledky 2021

Celkový počet porodů: 109 644
Celková perinatální úmrtnost bez VVV: 3,87 ‰
Celková perinatální úmrtnost: 4,67 ‰
Celková mrtvorozenost bez VVV: 3,19 ‰
Celková mrtvorozenost: 3,78 ‰
Časná novorozenecká úmrtnost bez VVV: 0,69 ‰
Časná novorozenecká úmrtnost: 0,89 ‰
Porody císařským řezem: 25,8 %
Vakuumextrakce: 2,89 %
Forceps: 0,45 %

Dotazníkové šetření porodnických pracovišť

MUDr. P. Velebil, CSc.

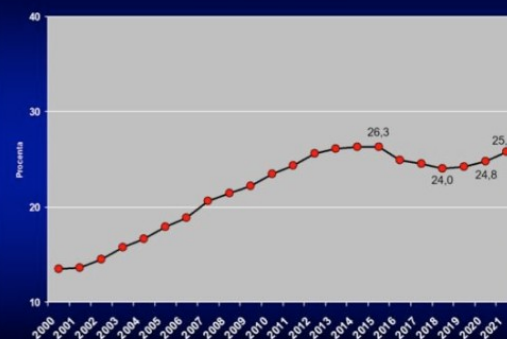
Česká republika Perinatologické výsledky 2021

Celkový počet novorozenců: 111 038
Předčasné porody (počet novorozenců < 2 500 g): 7 380
Předčasné porody (podíl novorozenců < 2 500 g): 6,7 %
Počet dvojčat: 1 387
Podíl porodů dvojčat z celkového počtu porodů: 1,27 %

Dotazníkové šetření porodnických pracovišť

MUDr. P. Velebil, CSc.

Česká republika – frekvence císařských řezů v letech 2000 - 2021

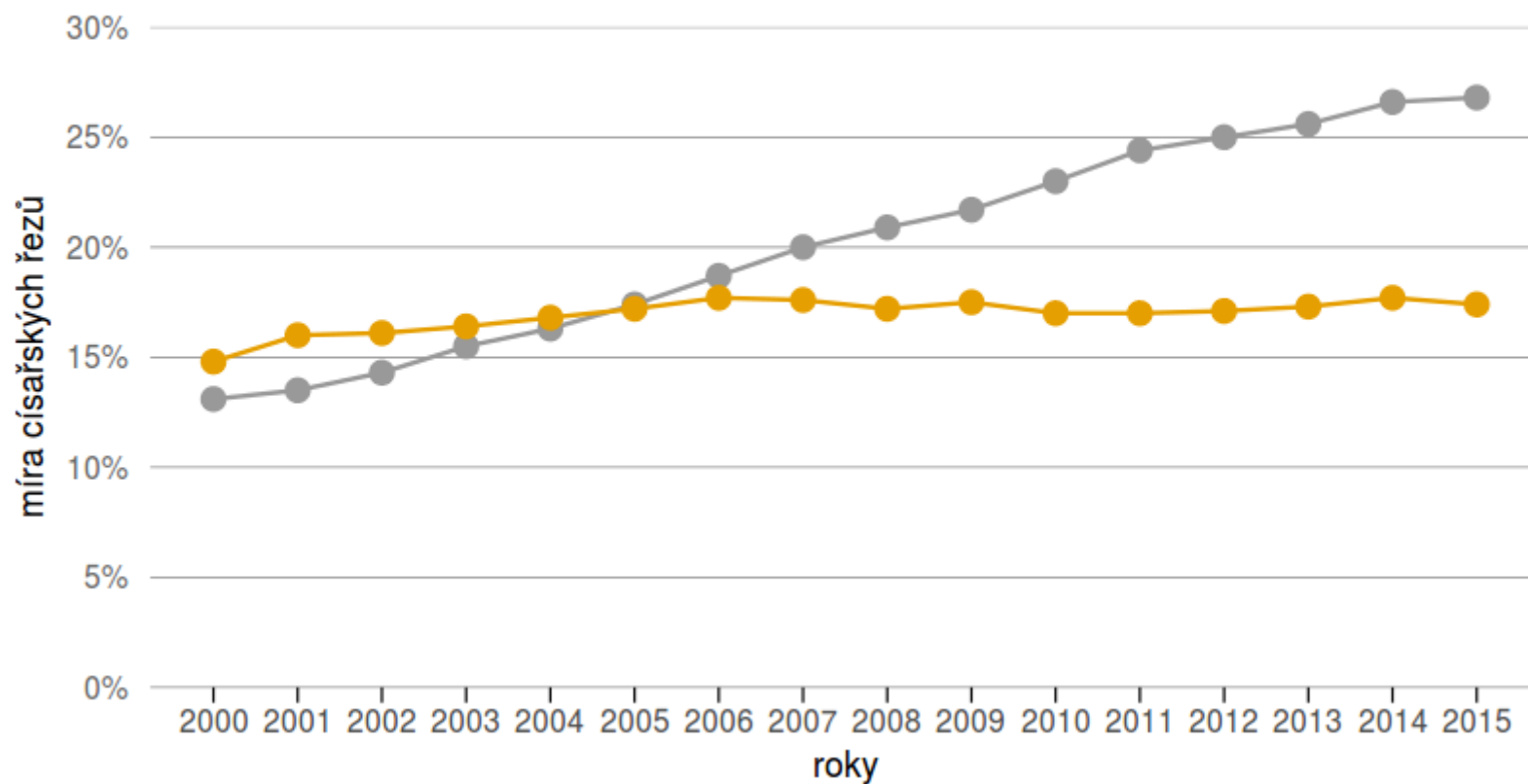
Dotazníkové šetření porodnických pracovišť

Petr Velebil 2022

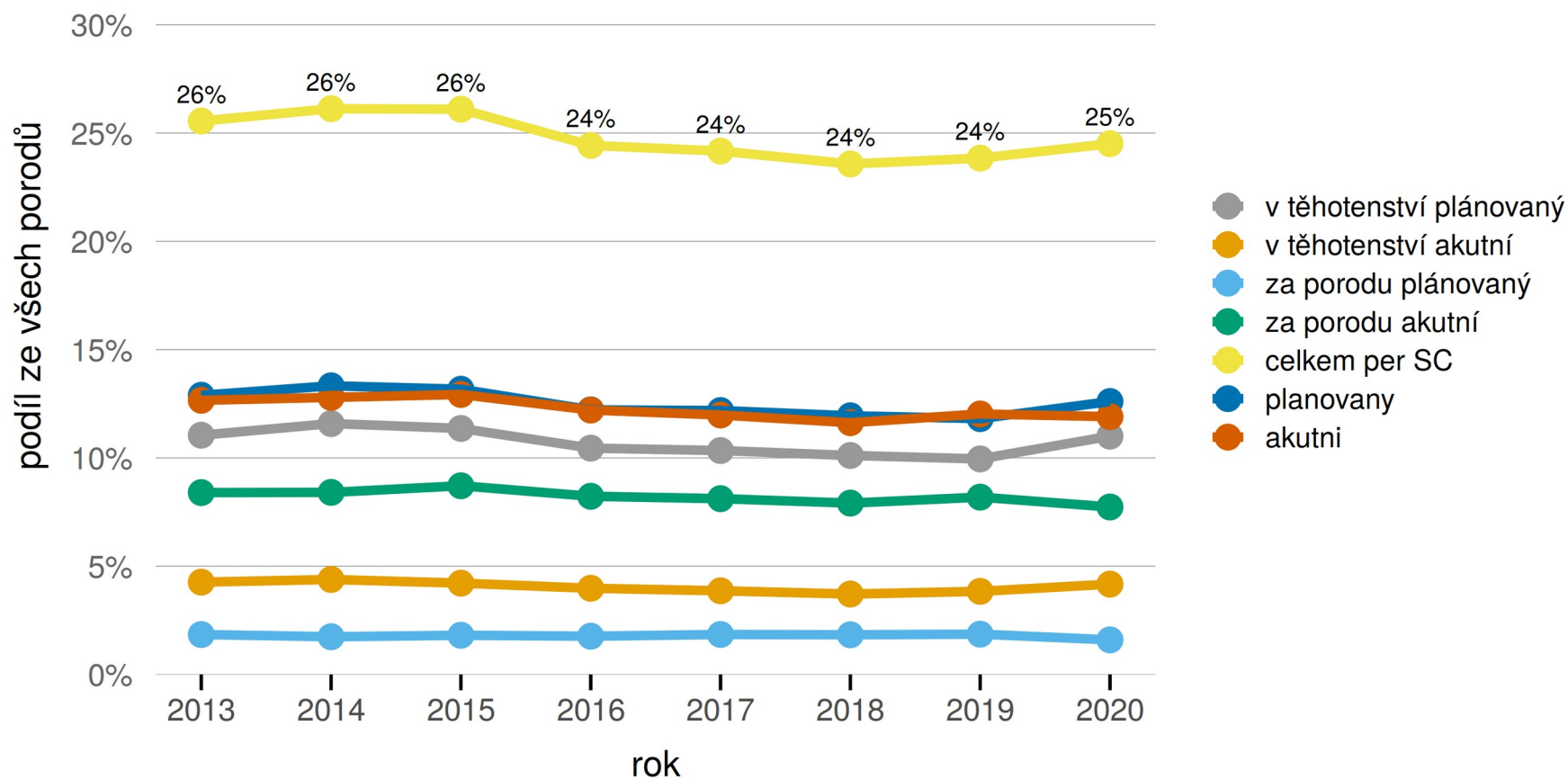
CÍSAŘSKÉ ŘEZY

Růst míry císařských řezů v ČR od roku 2000 do roku 2015

Zdroj ● ČR ÚZIS ● Švédsko

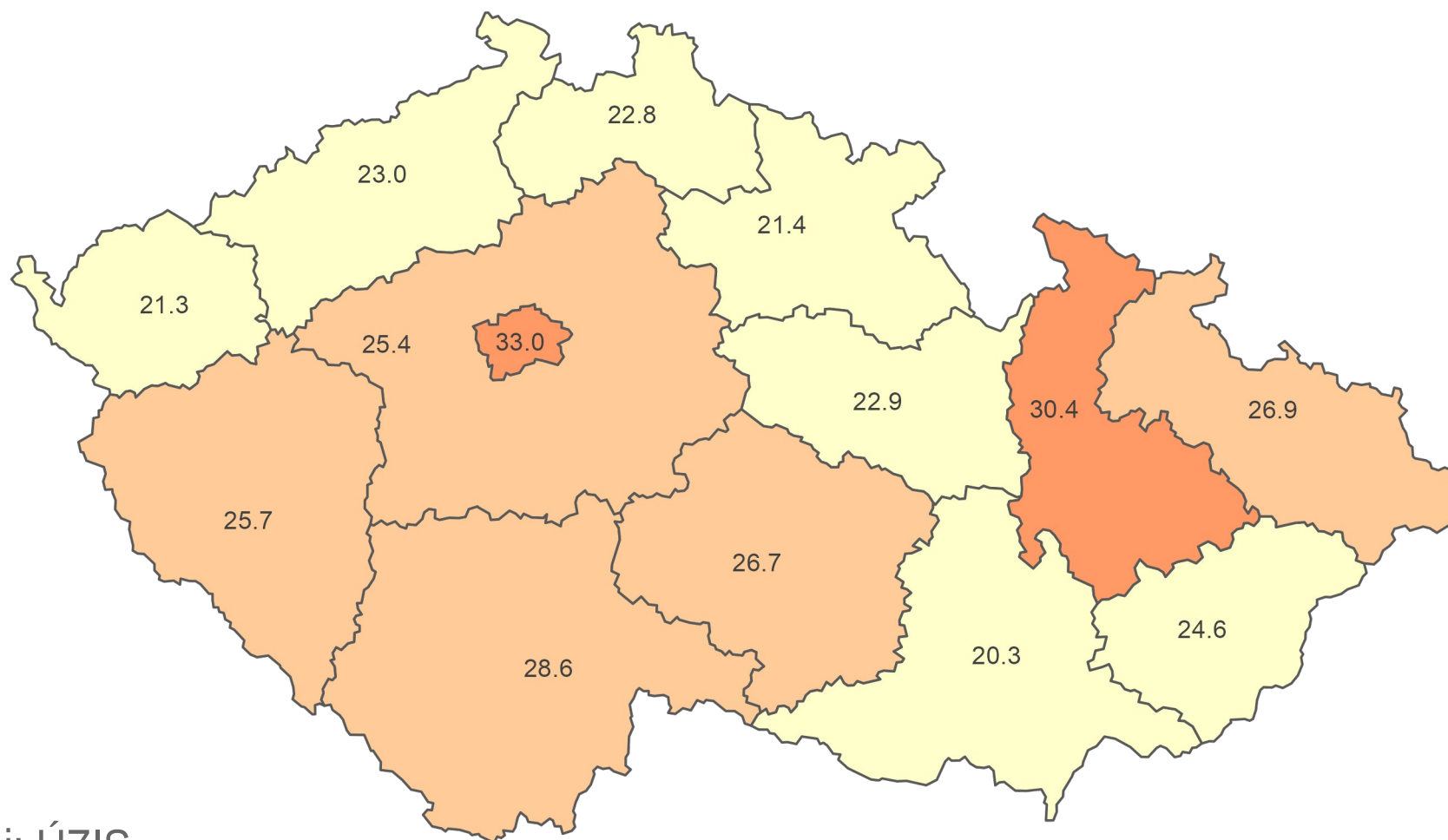

Typ porodu per SC v ČR od roku 2013 do roku 2020

CÍSAŘSKÉ ŘEZY 2015

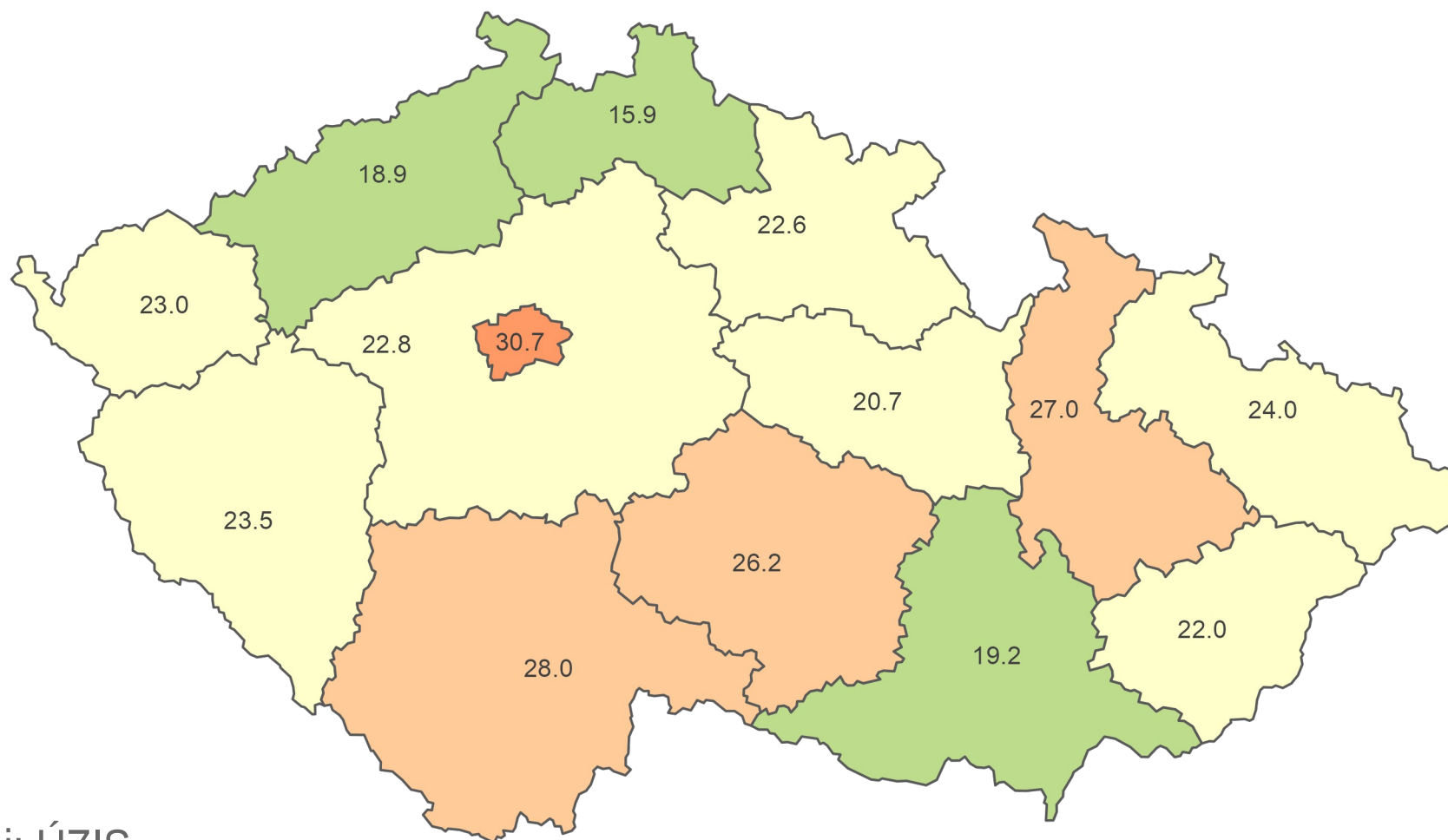
Podíl porodů per SC
2015

Zdroj: ÚZIS

CÍSAŘSKÉ ŘEZY 2019

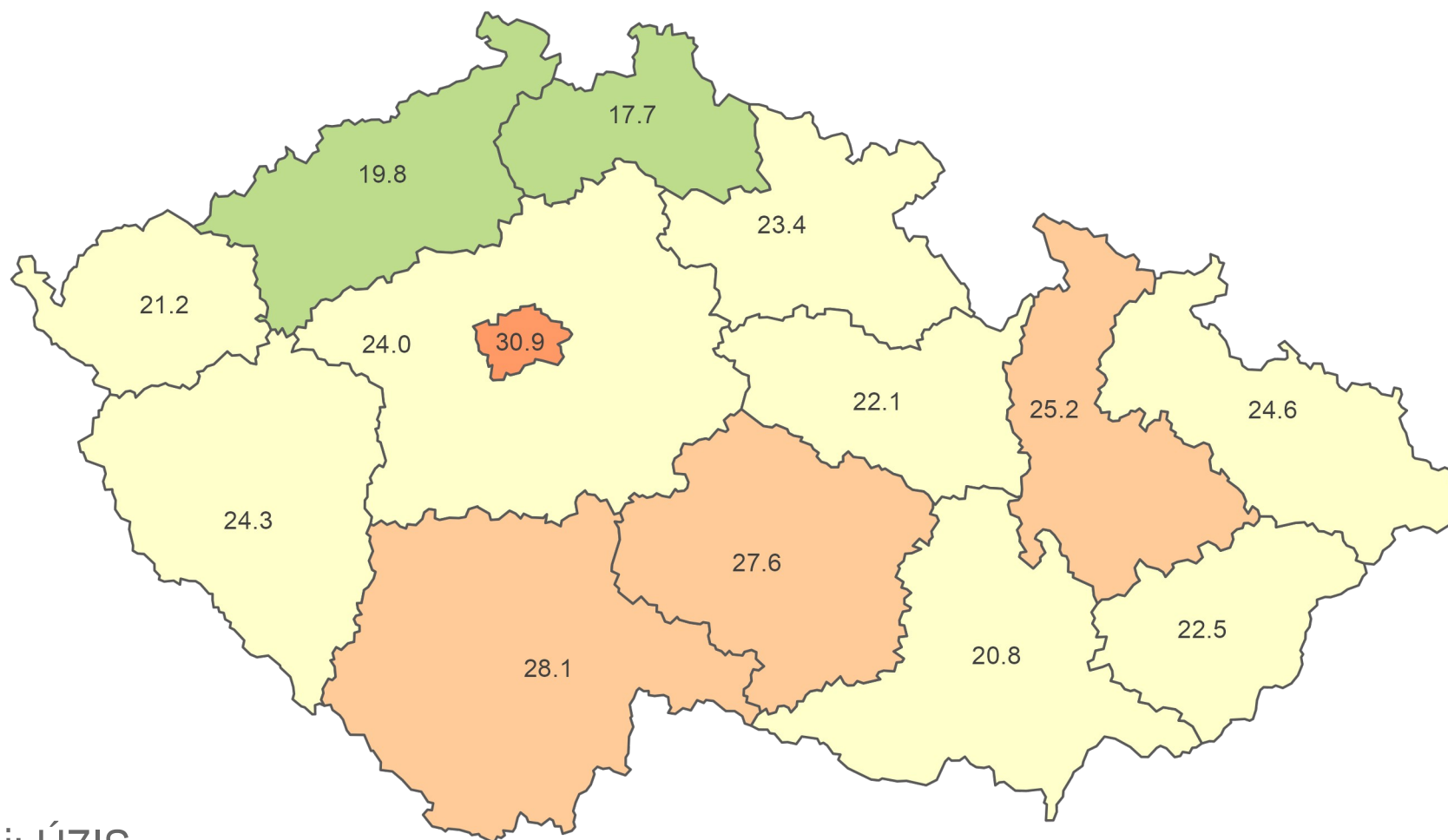
Podíl porodů per SC
2019

Zdroj: ÚZIS

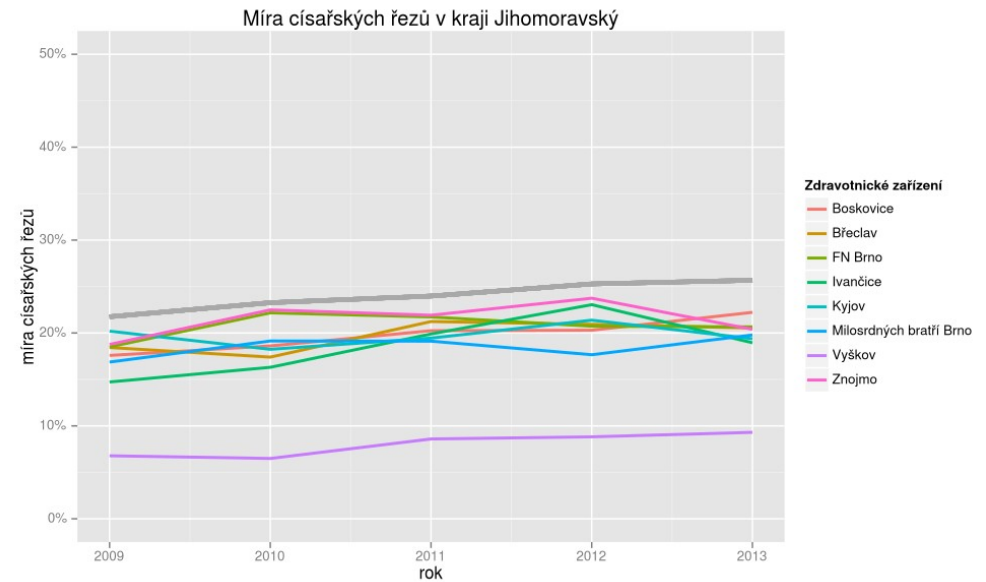
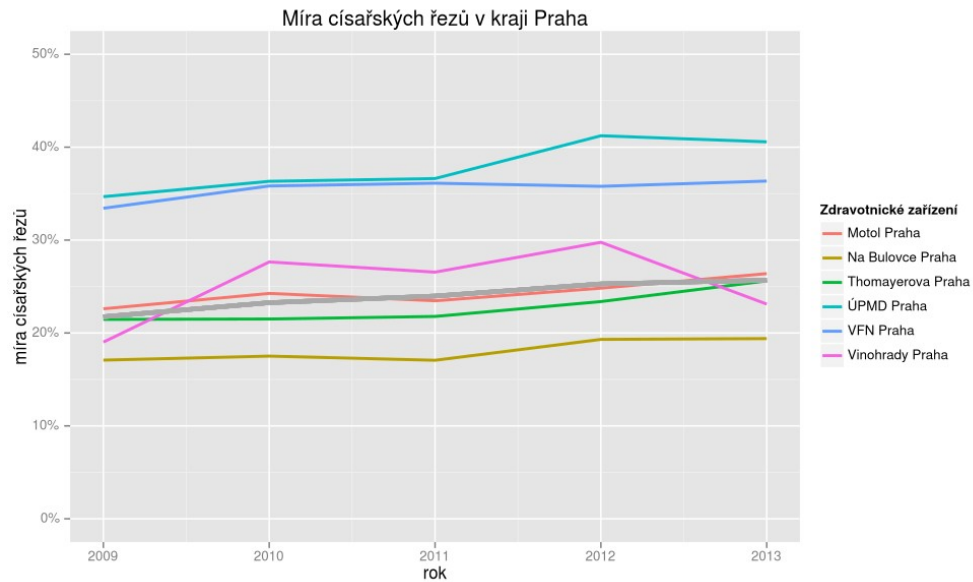
CÍSAŘSKÉ ŘEZY 2020

Podíl porodů per SC
2020

Zdroj: ÚZIS

CÍSAŘSKÉ ŘEZY 2013

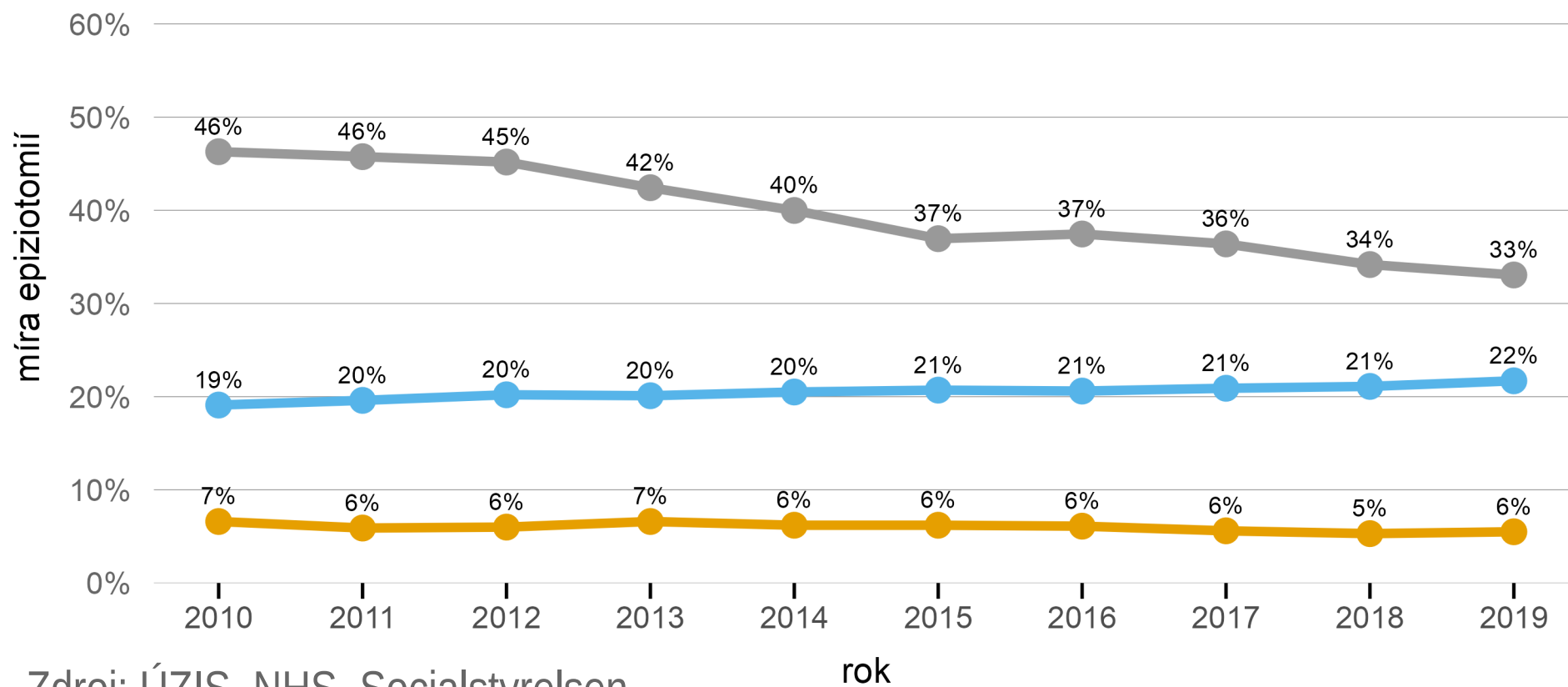
- „Your Biggest C-Section Risk May Be Your Hospital“
- (článek v Consumer Reports, duben 2016, USA)

Zdroj: NRC

NÁSTŘIH HRÁZE

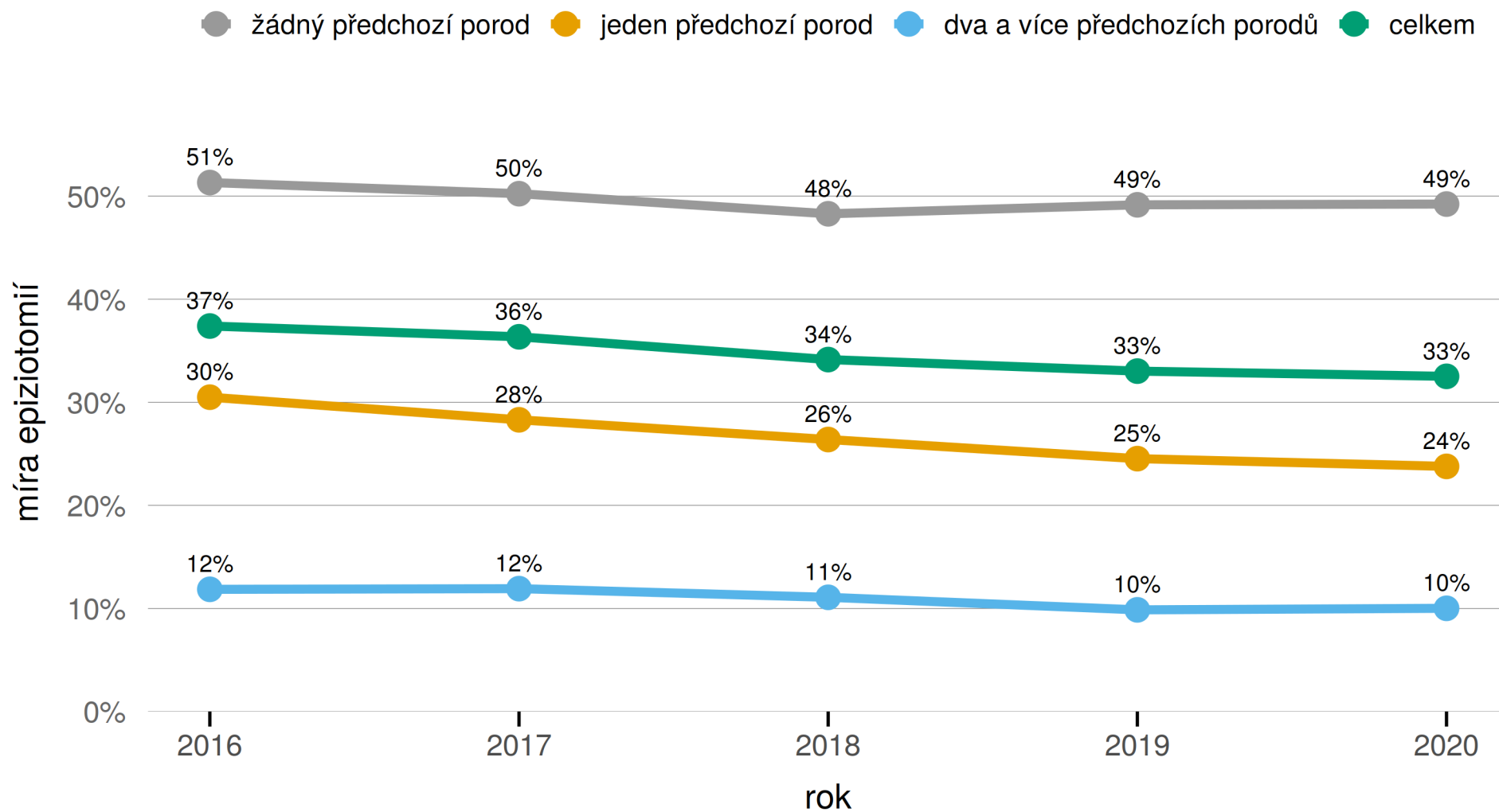
Míra epiziotomií v ČR, Švédsku a Anglii, 2010-2019

Data ● ÚZIS ČR ● Švédsko ● NHS England

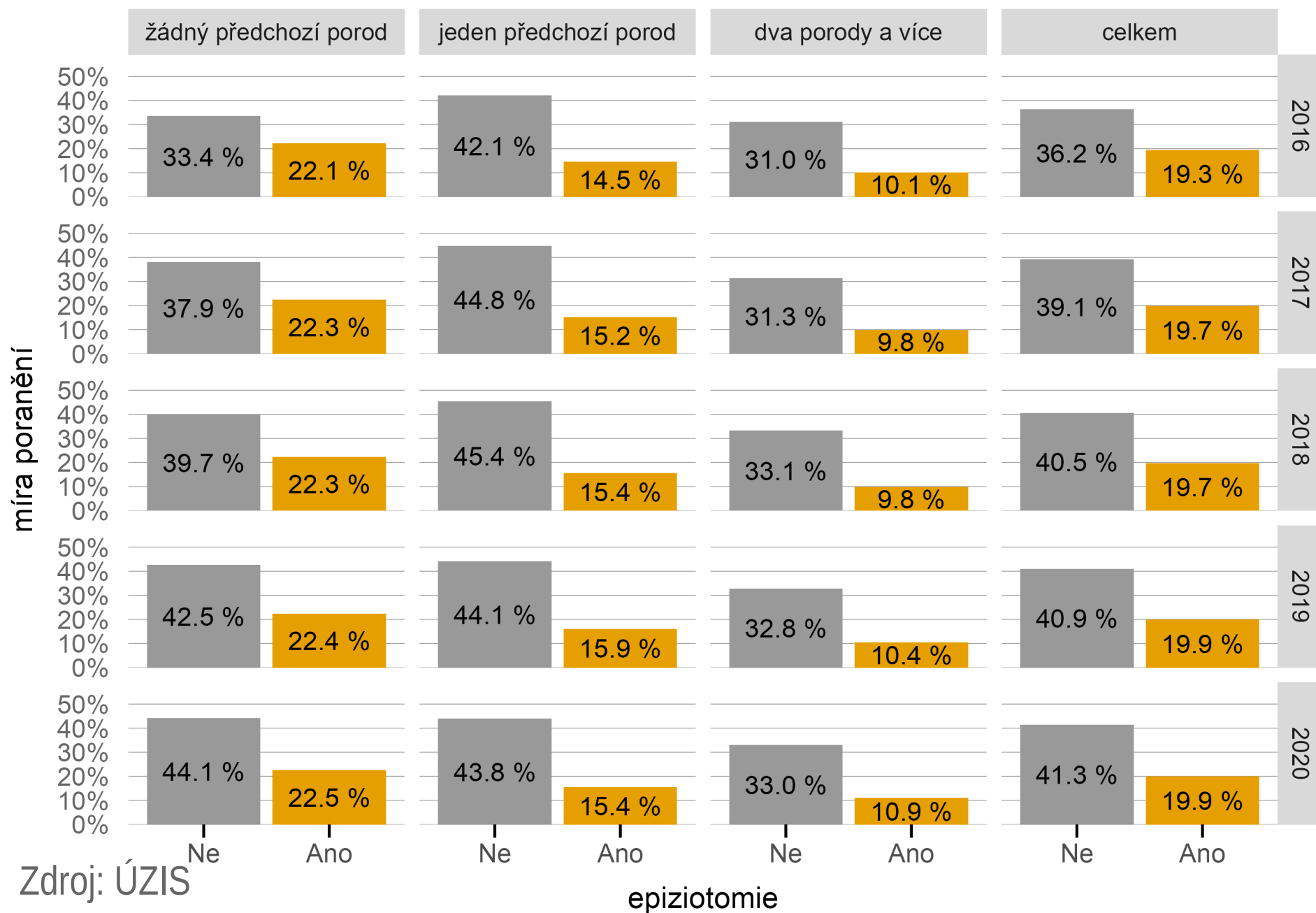
NÁSTŘIH HRÁZE

Míra epiziotomií ČR 2013 do roku 2020, podle parity

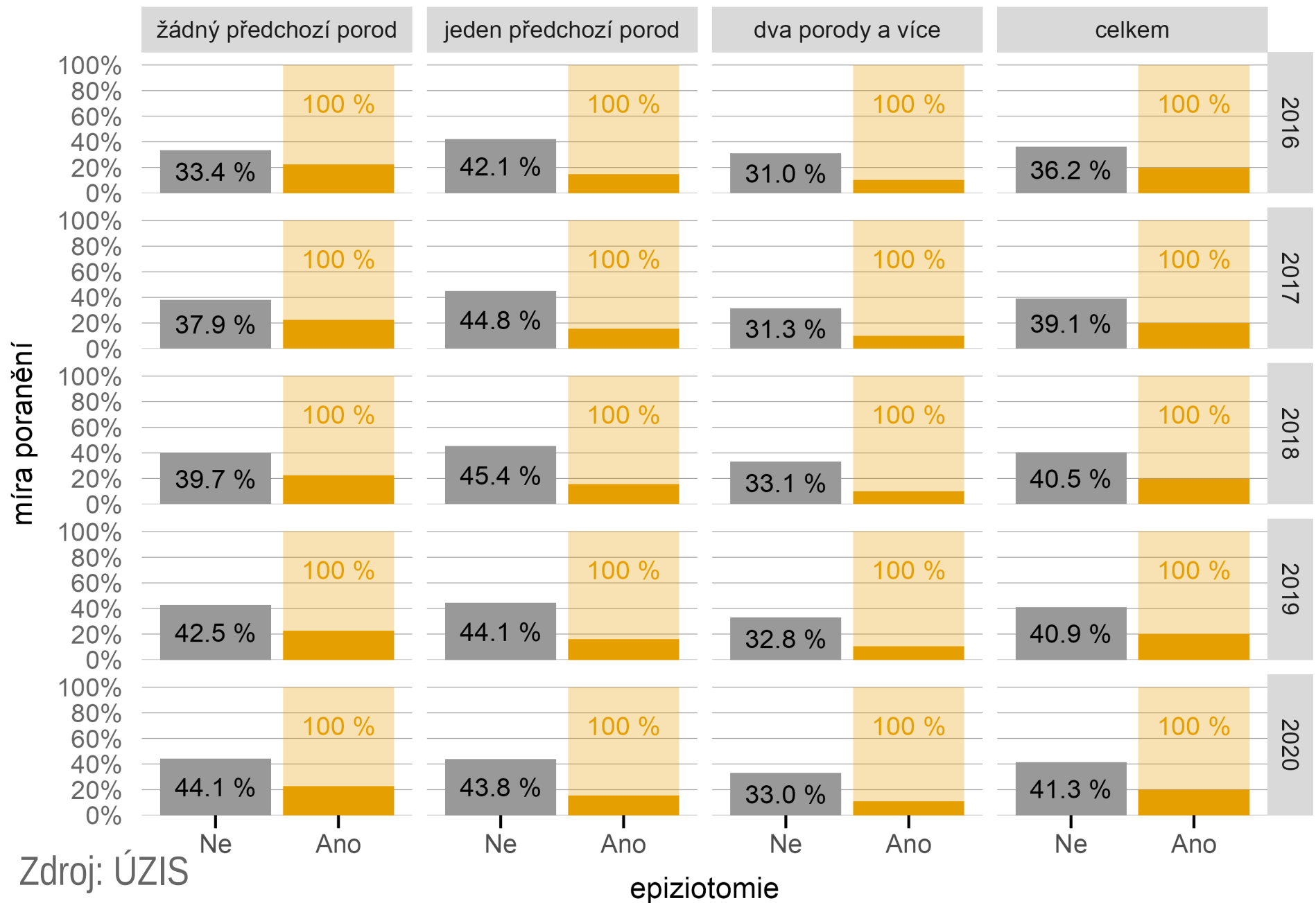
Míra poranění do II. stupně, podle parity a roku

Epiziotomie Ne Ano

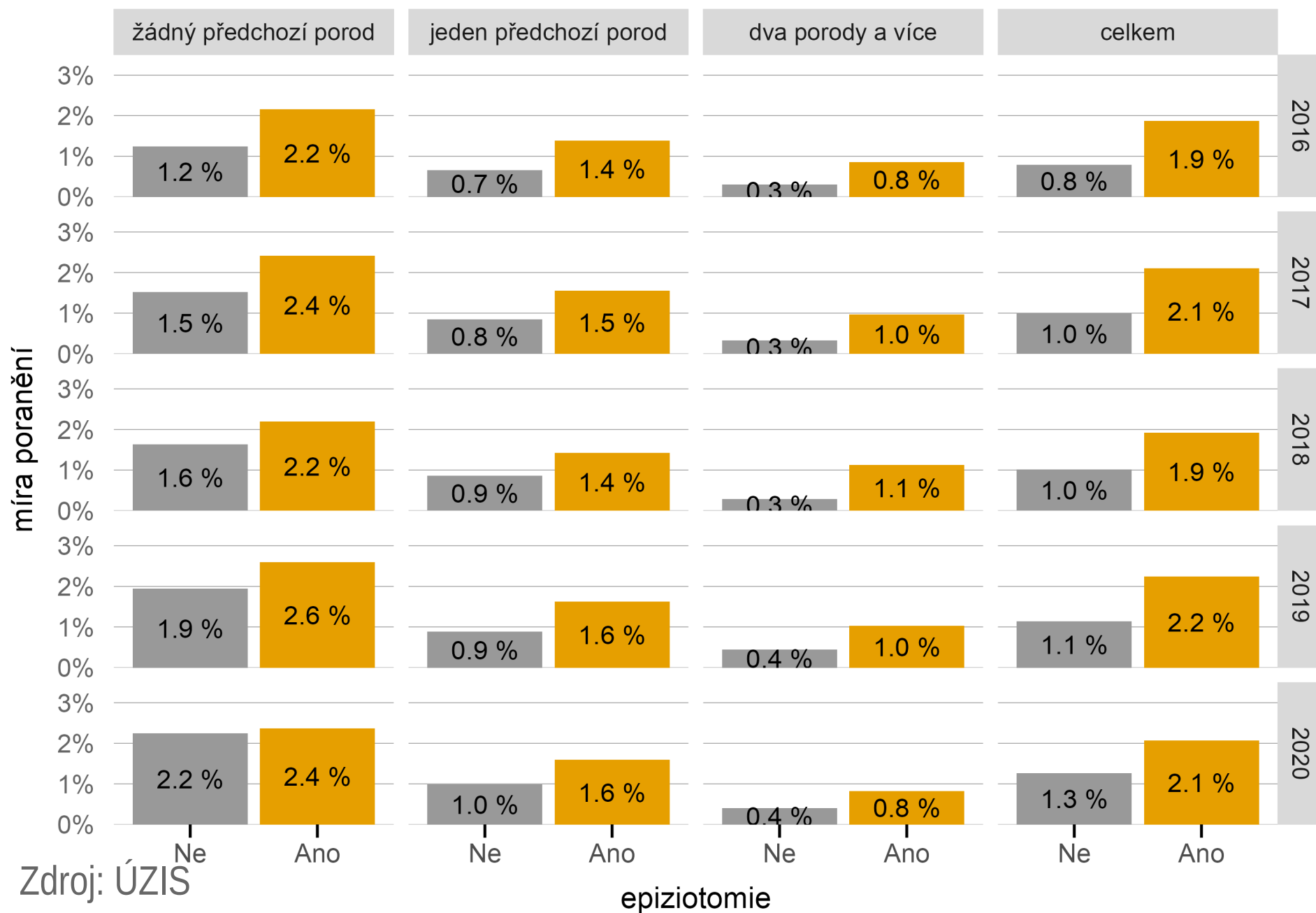
Míra poranění do II. stupně, podle parity a roku

Epiziotomie Ne Ano

Míra poranění III. a IV. stupně, podle parity a roku

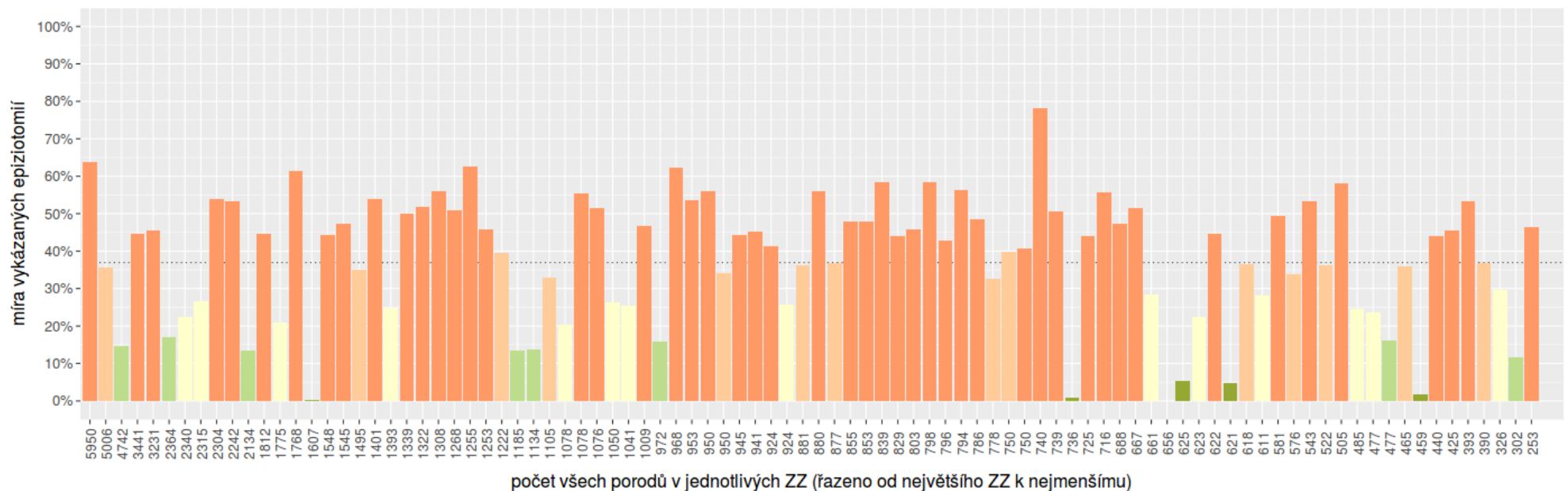
Epiziotomie Ne Ano

NÁSTŘIH HRÁZE

Vykazovaná míra epiziotomií u vaginálních porodů na porodních odděleních v ČR, 2015

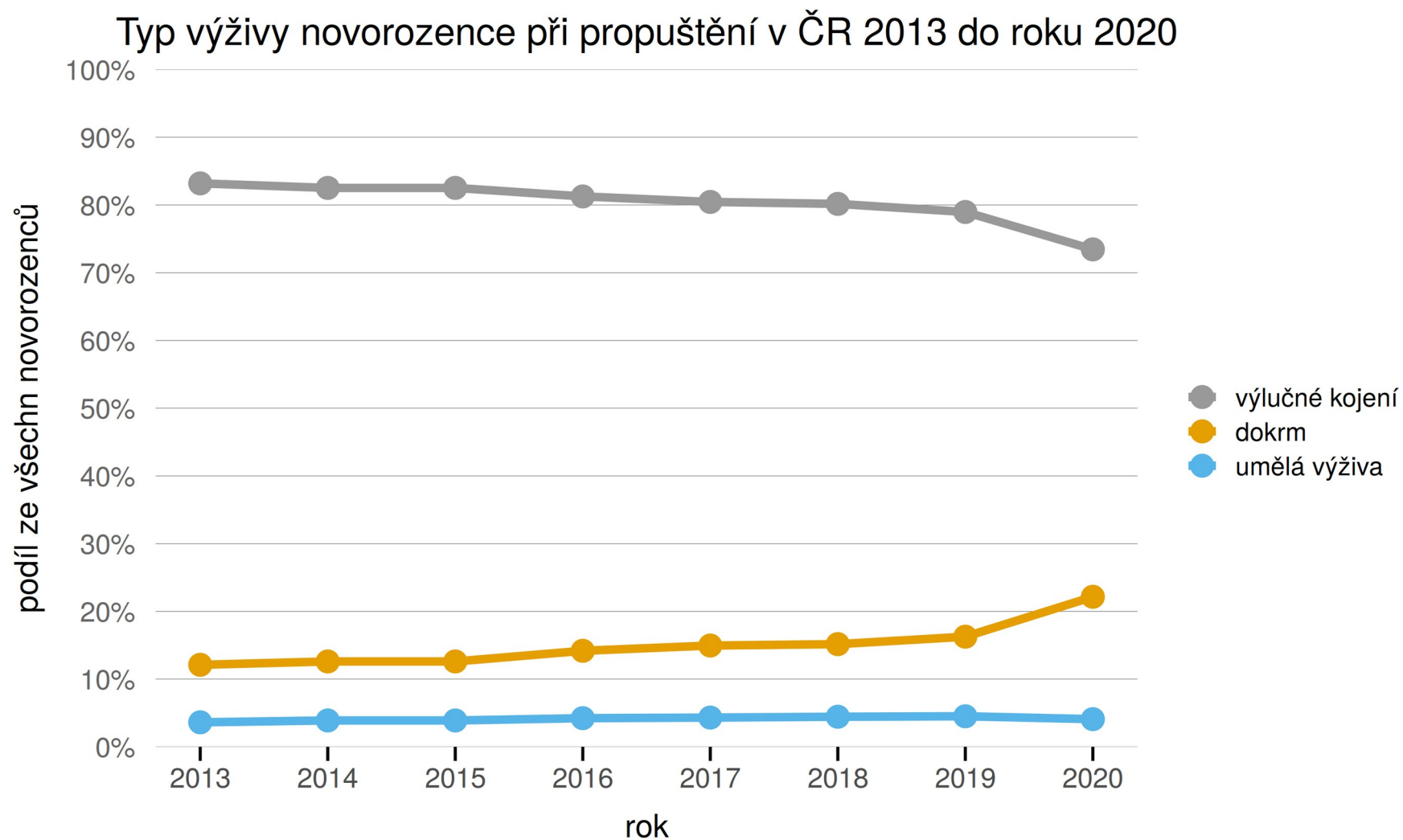
Vykázaná míra epiziotomií ■ pod 10 % ■ 10-20 % ■ 20-30 % ■ 30-40 % ■ přes 40 %

- celostátně 37 %, jen 12 zařízení pod 20 %
- ČR, ÚZIS, rok 2015

Zdroj: ÚZIS

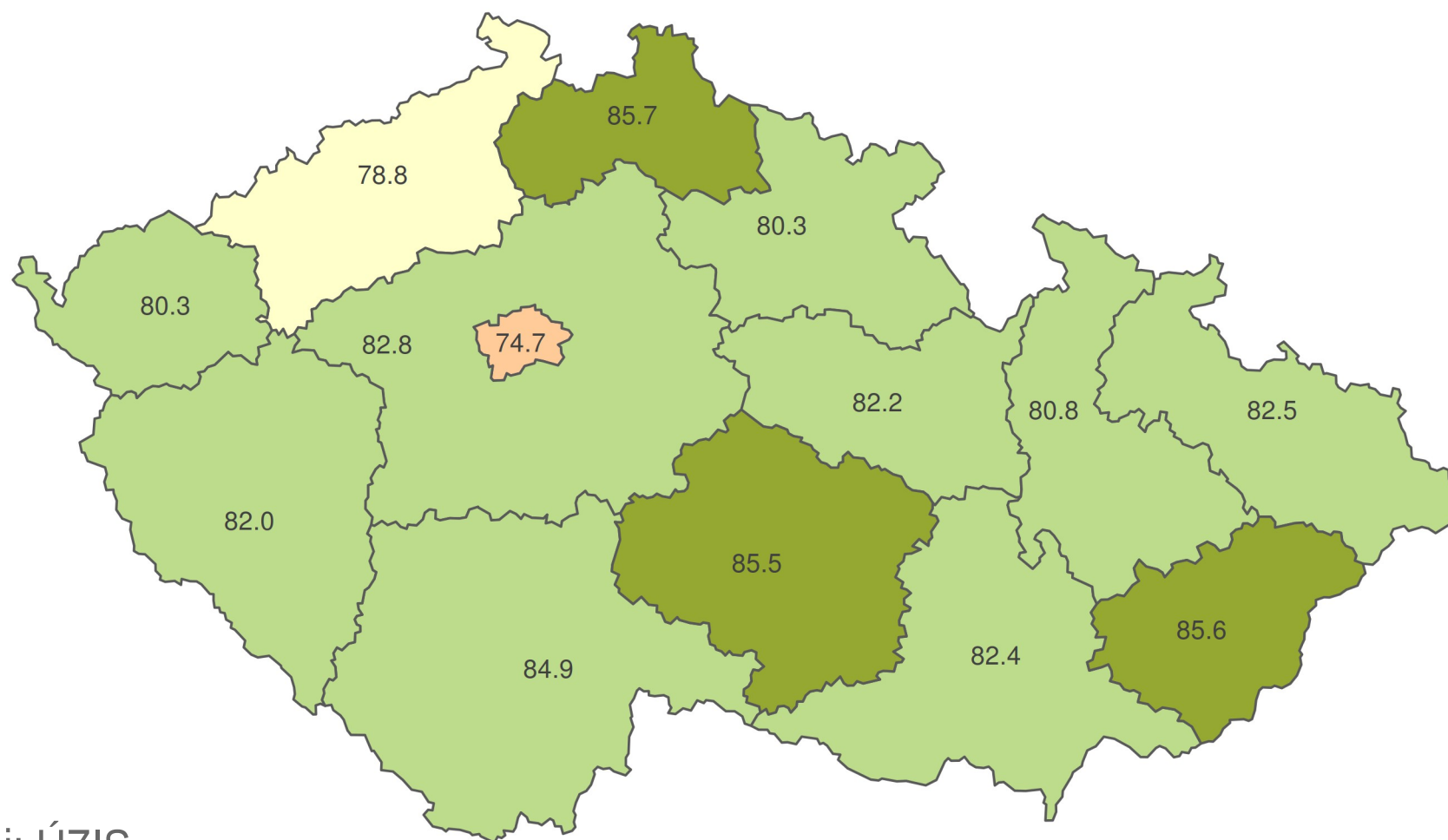
VÝLUČNÉ KOJENÍ

Zdroj: ÚZIS

VÝLUČNÉ KOJENÍ 2016

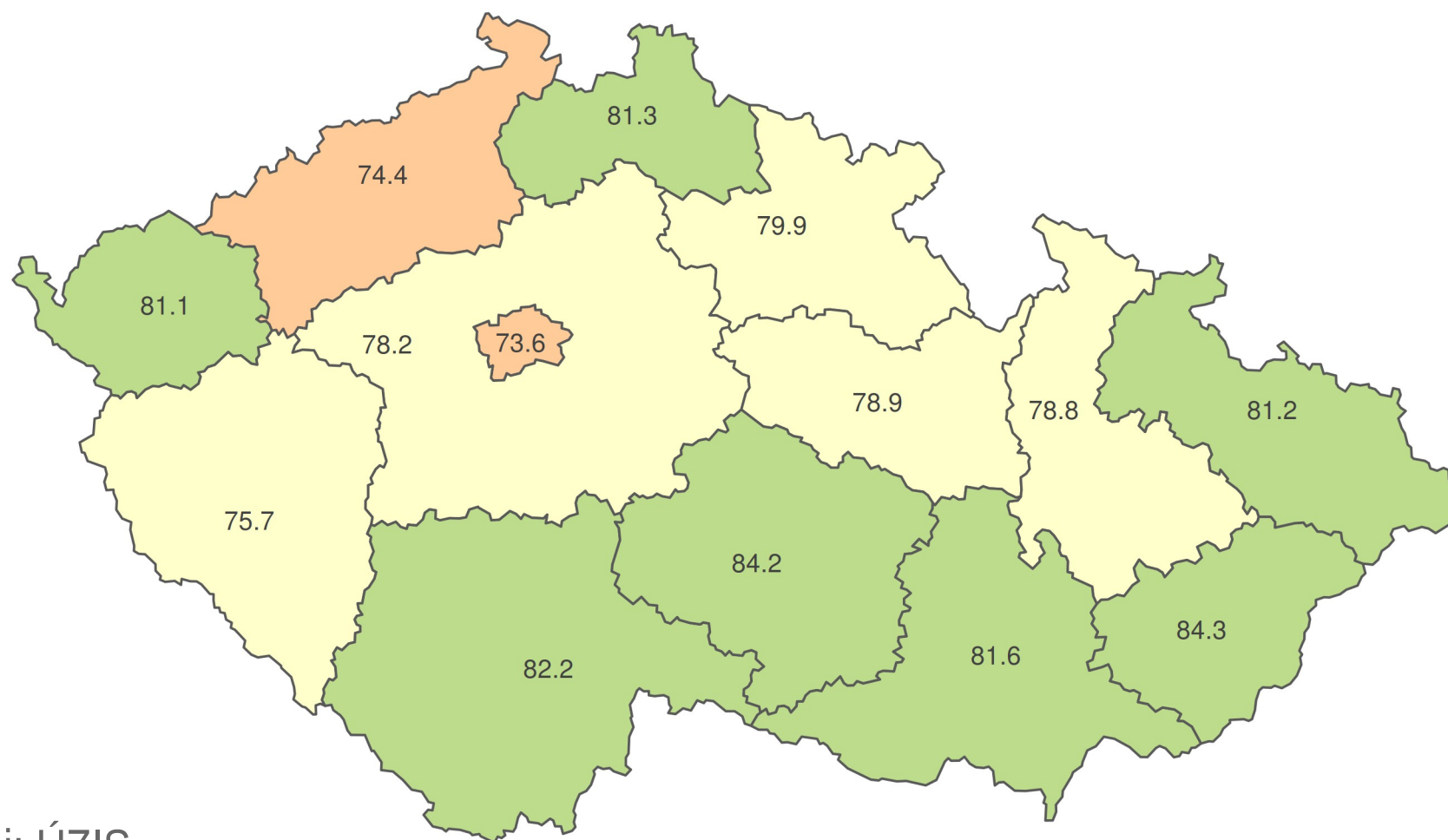
Podíl výlučně kojených novorozenců
2016

Zdroj: ÚZIS

VÝLUČNÉ KOJENÍ 2019

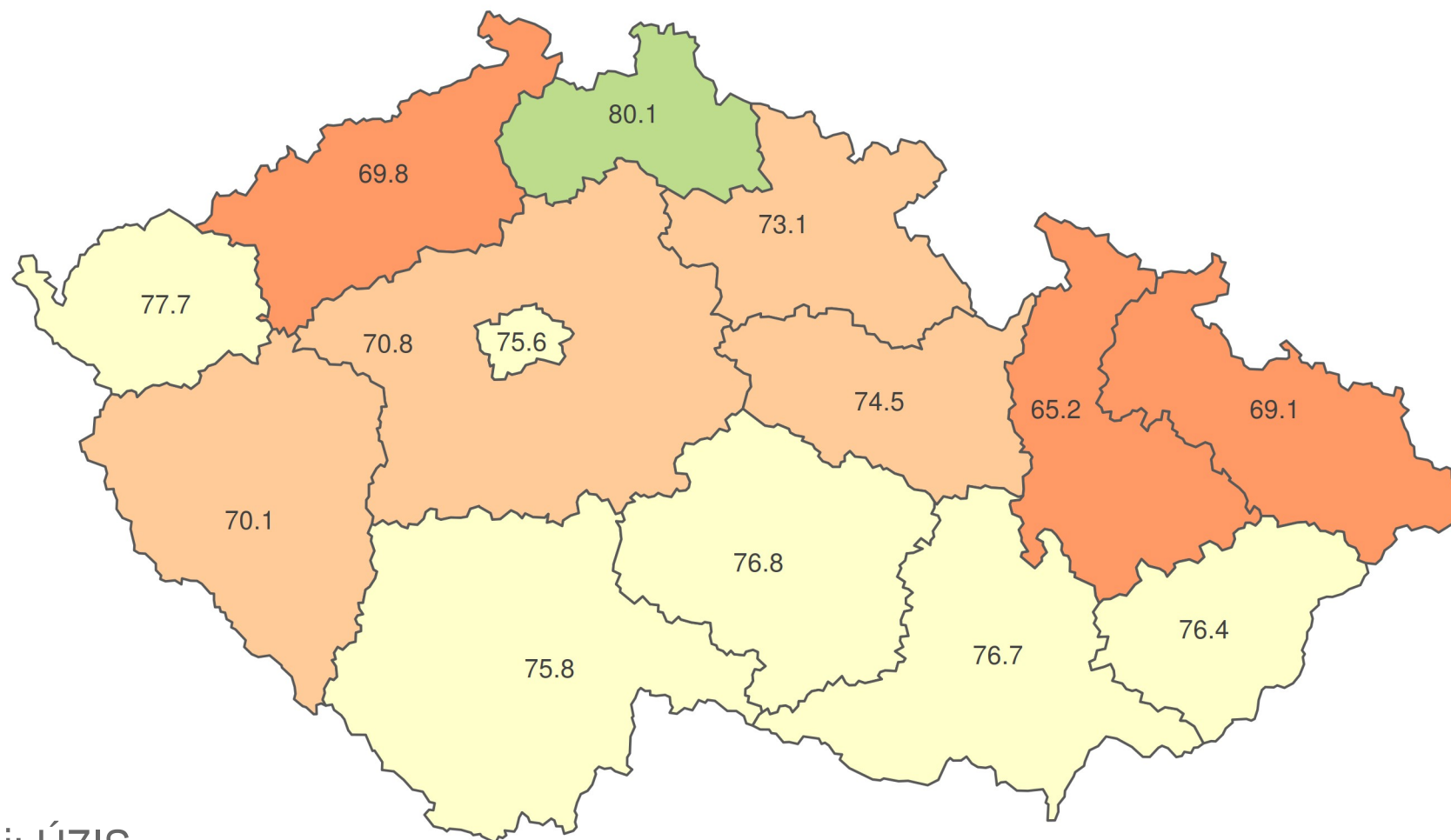
Podíl výlučně kojených novorozenců
2019

Zdroj: ÚZIS

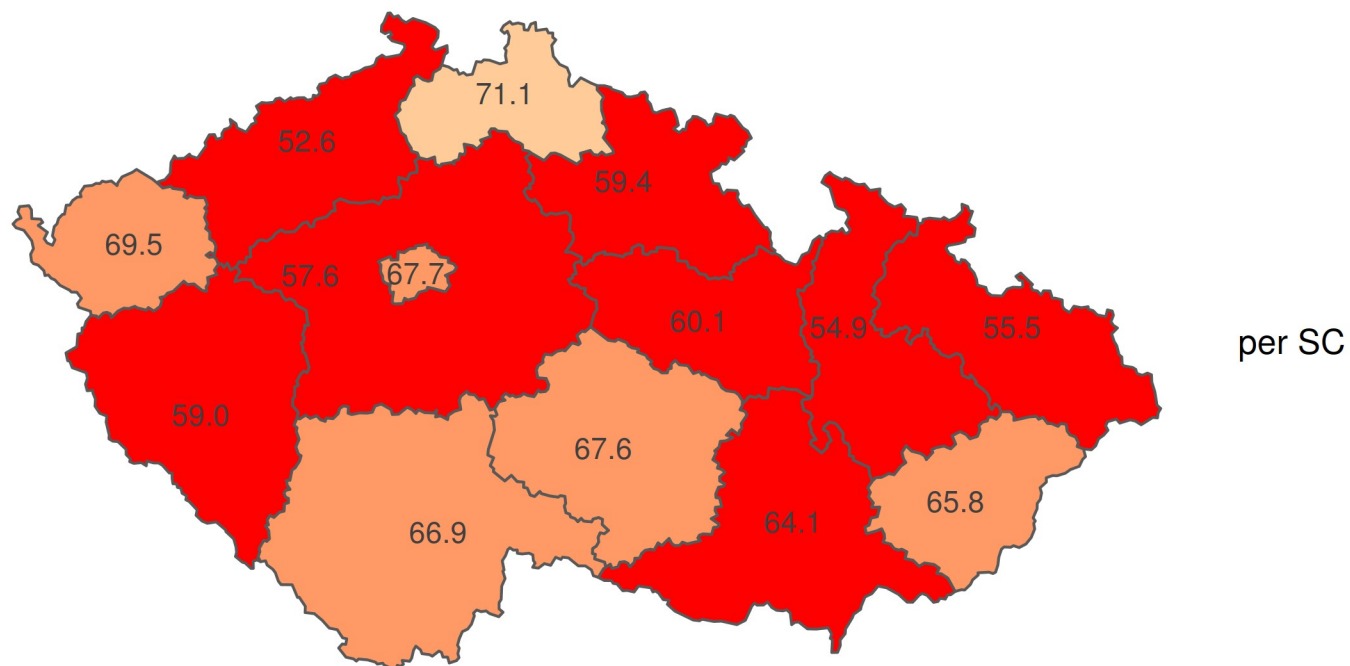
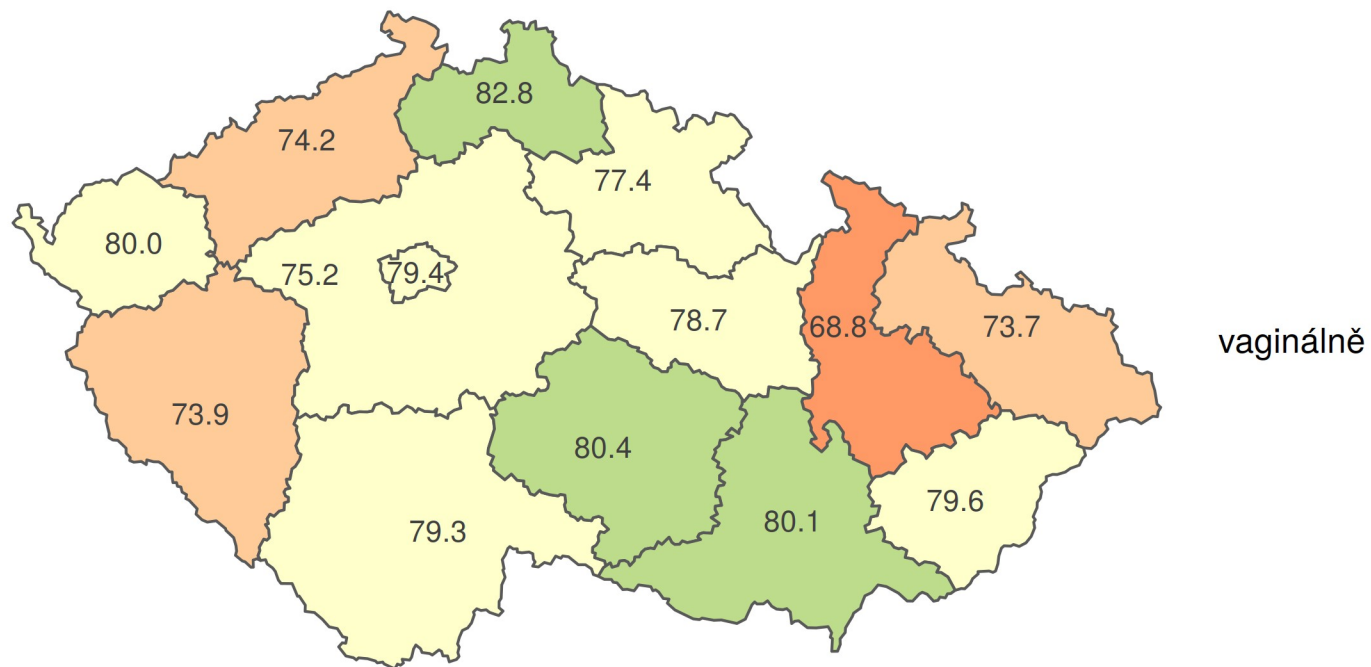
VÝLUČNÉ KOJENÍ 2020

Podíl výlučně kojených novorozenců
2020

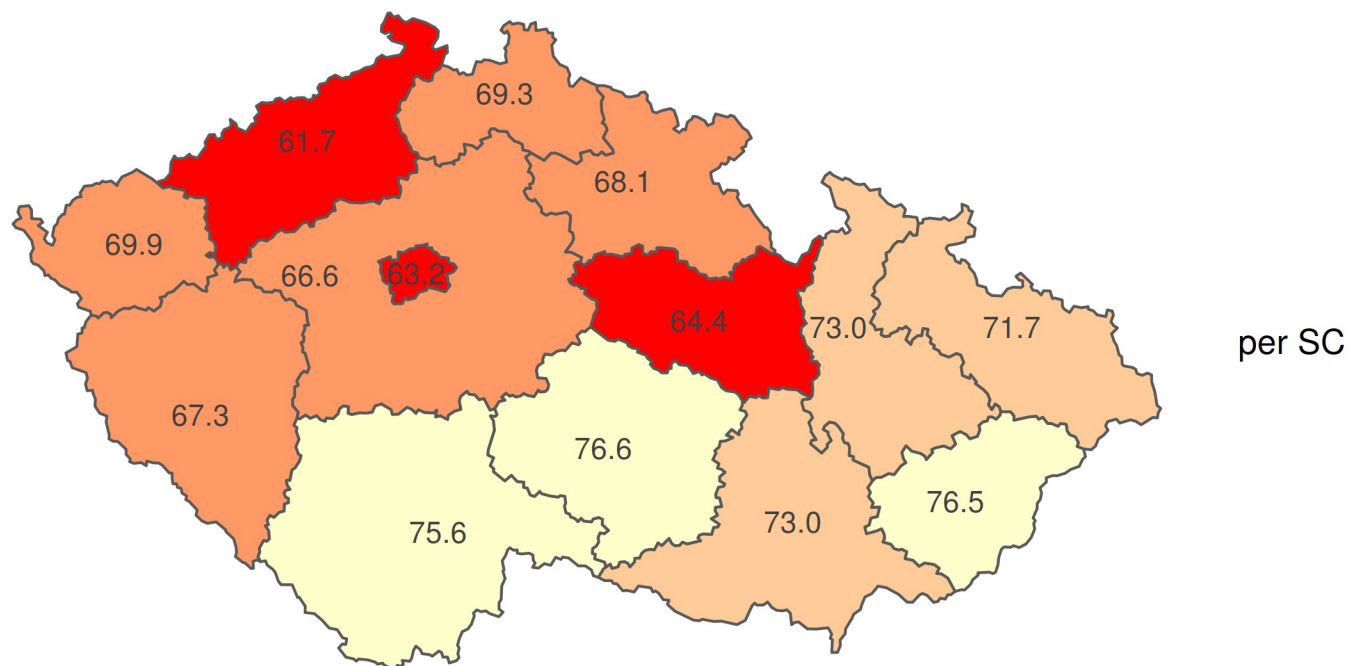
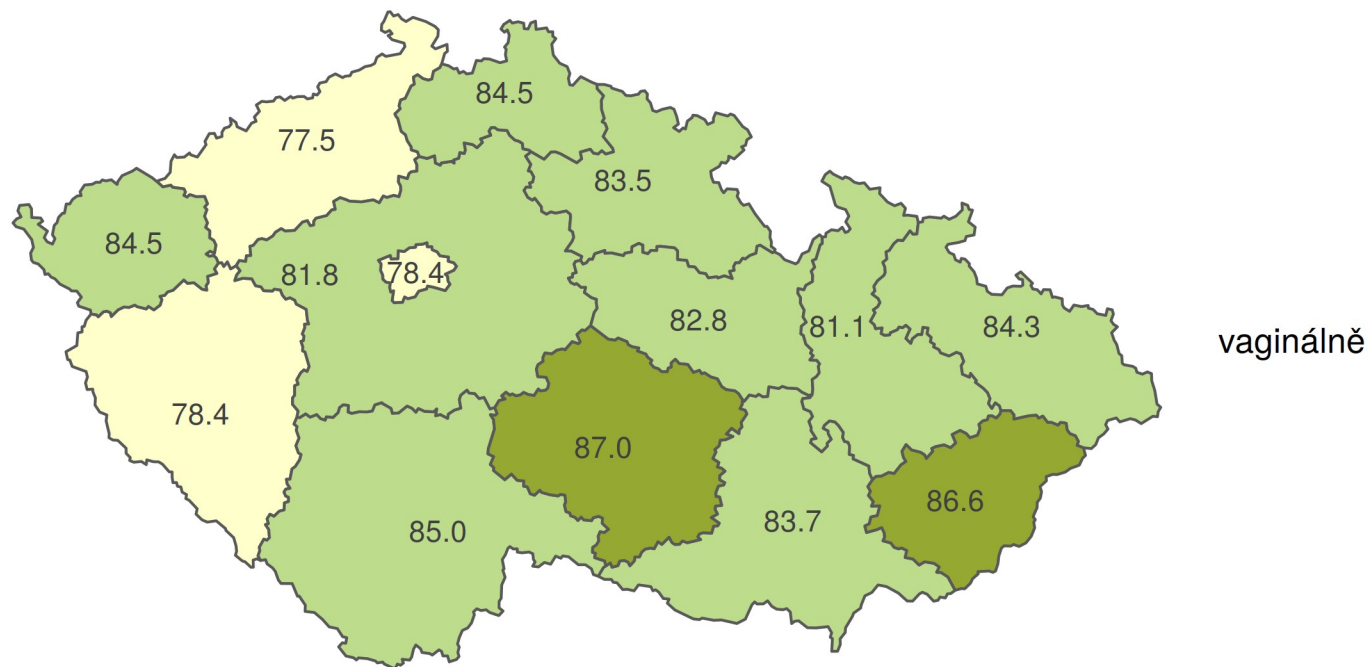

Zdroj: ÚZIS

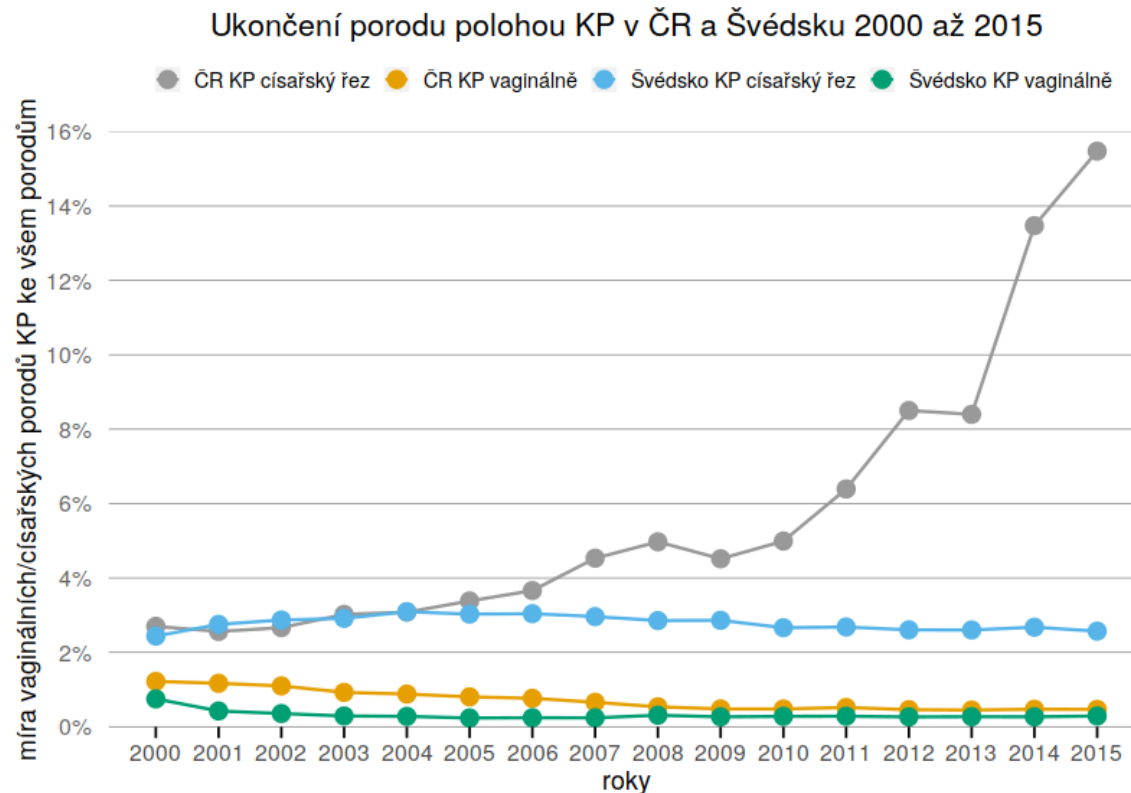
Podíl kojených novorozenců v roce 2020

Podíl kojených novorozenců v roce 2019

JSOU ČESKÉ ŽENY BIOLOGICKÁ ODCHYLKA?

- normální je 4-5 %, v letech 2012-2015 vykázáno 2-3x tolik!
- všechny navíc jsou císařským řezem
- v roce 2016 změna definice (poloha prvního dítěte): 5.8, 5.4, 4.8, 2019 4.7%

POUČENÍ ZE STUDIA DAT

- česká porodní péče **velmi závisí** na **zdravotnickém zařízení**
- **kontrola** vnitřní logiky dat neprobíhá dobře
 - buď neprobíhá vůbec nebo neprobíhá schválně
 - kontrola veřejností není záměrně umožněna
- chybí zpětná vazba jednotlivým zdravotnickým zařízením, zřizovatelům, MZ
- nastavování systémů, pravidel a doporučení pak nevychází z dat, ale doměnek a osobních názorů – nemáme **EBP**

Současný stav zveřejňování údajů

- ❑ Publikace agregovaných dat, regionálních a populačních reportů
 - ❑ Bez bariér – systém směřuje k režimu „open data“
 - ❑ Problémy pouze s úplností dat a dosud chybějící nezávislou validací
- ❑ Analytické zpracování dat, anonymizované přehledy ZZ (PZS) apod
 - ❑ Bez bariér – probíhá – jednak pro odborné společnosti a jednak na základě žádostí o analýzy / data
- ❑ Chybějící Národní portál reprodukčního zdraví
 - ❑ Do konce roku po dokončení validace vznikne v plné verzi
- ❑ Chybějící platforma pro garantované zveřejňování informací o RZ pro pacienty, laickou veřejnost
 - ❑ Startující projekt MZ ČR – Národní zdravotnický informační portál
 - ❑ Informační garance MZ ČR & odborných společností

b) v y z v a l a Ministerstvo zdravotnictví, resp. ÚZIS, aby v rámci pravidelného zveřejňování údajů k ročence Rodička a novorozenec zajistil publikaci údajů uvedených níže v části 2. podle jednotlivých zdravotnických zařízení, a to primárně pro zdravotnická zařízení přímo zřizovaná Ministerstvem zdravotnictví a dále i pro všechna ostatní zdravotnická zařízení;

Objektivně daný stav

- Publikování na úrovni jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb **je dle legislativy** viz. zákon 372/2011 Sb., o zdravotních službách, §73: „ (8) *Pro statistické a vědecké účely poskytuje statistický ústav z národních zdravotních registrů údaje pouze v podobě, ze které nelze určit konkrétní fyzickou nebo právnickou osobu. ...*“ **možné se souhlasem poskytovatelů.**

Novela z. 372/2011 Sb. / 2019

- Bude ustavena **kategorie Referenčních resortních statistik** – do kterých mohou být navrženy i indikátory týkající se neonatologie, porodnictví, ...
- Tyto indikátory budou povinně dle zákona vybaveny metodikami a budou publikovány s referenční interpretací správce NZIS, a to na základě připomínkového řízení
- Prováděcí předpis může vymezit povinnou publikace na úroveň jednotlivých PZS